

RINYASZENTKIRÁLY

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	3
2. Rinyaszentkirály bemutatása	4
3. Örökségünk	6
4. Eltérő építészeti karakterek bemutatása	11
5. Építészeti útmutató, ajánlások	14

Rinyaszentkirály belterületi településrész

Telepítés

Magasság

Tetőhajlásszög

Tetőforma

Színek

Kerítések

Kertészeti útmutató

Tornácok

Anyaghasználat

Homlokzatképzés

Ajtók, ablakok

Rinyaszentkirály külterületi településrész

6. Mai példák	30
7. Utcák, terek	31
8. Hirdetések, reklámtáblák, sajátos építmények	32
9. Impresszum	34

BEVEZETÉS

Rinyaszentkirály településképi arculati kézikönyvében szeretnénk az olvasónak bemutatni a község történelmét, természeti és épített értékeit. A kézikönyv egy átfogó, szakmai szempontok alapján készült kiadvány. A településképhez illeszkedő megoldásokat gyűjtöttük össze, ezeket könnyen értelmezhető formában írtuk le, illetve fényképeken és ábrákon szemléltettük. A kifejezetten kerülendő építőanyagokat, beépítési formákat is bemutattuk. A kiadványban megfogalmazott közös szabályok betartása megalapozza a hagyományos településképg megővását és szakszerű fejlesztését. A településeken a hagyományos építészeti értékek megővése fontos, ebben kívánunk segíteni ajánlásainkkal. Az utóbbi időkből sokat hallunk energiatudatos építészeiről, a fenntartható fejlődésről, talán érdemes lenne a hagyománytudatos építészeiről is szót ejteni. A múlt lakóházait a megfelelő módon, ötvözve az új technológiákkal érdemes felújítani. Reméljük, hogy ajánlásaink a gyakorlatban is megjelennek a településen, ezzel hozzájárulva az esztétikus településképhez. A dokumentum nyitott az új ismeretekre, nem tekinthető lezártnak, hanem sokkal inkább egy folyamatosan bővülő, szemléletformáló kiadvány.

RINYASZENTKIRÁLY BEMUTATÁSA

2

Rinyaszentkirály Somogy-megyében, a Nagyatádi járásban található. A települést északról Nagyatád, nyugatról Tarany, délről Bakháza, keletről Görgeteg határolja. Közúton csupán Görgeteg irányából közelíthető meg. A községet északról határoló tóvilág, a körülötte található erdőségek és legelők páratlan környezetet biztosítanak. A település teljes népességszáma a 2015-ös adatok alapján 389 fő.

Rinyaszentkirály történelme igen távoli múltra tekint vissza. A község már az államalapítás idején lakott terület lehetett, de első írásos emléke az 1332-1337-es pápai tizedjegyzékből származtatható. Az iratban Rinyaszentkirály S. Rege néven szerepelt. A mondák szerint a tatárok elől a nép a környező erdőkbe menekült, és itt pihent meg a menekülő IV. Béla királyunk is. Egyes feltételezések szerint erről kapta a település a nevét, mások szerint Szent István vagy Szent László lehetett a névadó. Az 1451-es évből ránk maradt írásban már a mai nevére jobban hasonlító, Zenthkyral névvel találkozunk. A száz évvel későbbi adólajstrom szerint Zöld István, Porkoláb Márton, Inalkody Péter, Szentkirályi Máté és Imre deák voltak a földesurai. A XVI-XVII. század fordulóján Zrínyi György birtokolta a területet. A török időszak az országot igen megviselte, az ország szétszakadása óriási károkat okozott. A háborúk Rinyaszentkirályt sem kímélték, a település nagy részét lerombolták, az akkori templom is megsemmisült. Az itt élők a helyi erőforrásokat kihasználva mezőgazdaságból, állattenyésztésből éltek. Az erdő, illetve a vízfolyások gazdag kincseket rejtettek magukban. Az egykori dokumentumok 1660-ban két Szentkirály nevű helységről is megemlékeznek: az egyik a Zrínyi, másik a Zankó családé volt. A következő századokban a Harrach, a Hunyadi, a Sina és a Mándy família váltotta egymást tulajdonosként. 1785-ben 271-en lakták a települést. A XIX. század első felének népességnövekedése fellendülést jelez, amit az 1850-es adat is mutat: ez idő tájt 1799 lakost jegyeztek fel.

Az első katonai felmérés (1763-1787)

A századfordulót követően olvasóköri, egyesületi alakultak, hitel- és Hangya-szövetkezet jött létre, katolikus és református népiskola működött. Három vendégfogadó várta a betérőket, a cipésztől a fényképészig tucatnyi mesterember dolgozott. Volt már posta a településen, a vasút pedig a közeli Görgetegről vált elérhetővé. Az első világháborúba 164 katona vonult be a faluból, közülük tizenhatan hősi halált haltak. A II. világháború újabb áldozatokkal járt, az elesettek tiszteletére a temetőben állítottak emlékoszlopot, s minden év első júniusi vasárnapját az emlékezésnek szentelik. Az 1990-es választások alkalmával Rinyaszentkirály megalakította saját önkormányzatát. A faluban az utóbbi éveket a fellendülés jellemezte, új házak épültek, felújították a közintézményeket, növelték a burkolt utak hosszát.

A második katonai felmérés (1806-1869)

ÖRÖKSÉGÜNK

3

Somogy megye építészeti örökségére jellemző, hogy a zömében mezőgazdaságra épülő aprófalvak néhány utcával rendelkeztek. Kialakulásukban a domborzati viszonyok, a folyók, illetve az ország életének alakulása nagy szerepet játszottak. A szalagtelkes apró települések mellett a nagyobb városok esetében a halmazos szerkezet is megfigyelhető, kiegészülve az újonnan épült külvárosi, szalagtelkes utcákkal. A megye településeinek jelentős része, körülbelül 75%-a kevesebb, mint 1000 fő lakossal rendelkezik, illetve 50%-ra tehető az 500 lakosnál kevesebbel rendelkező községek aránya. Ezen települések lélekszáma a múltban nagyobb volt ugyan, de a települések szerkezete nem változott, hűen tükrözik a múlt építészeti hagyományait. A megye aprófalvas településszerkezete nehezíti, a zsáktelepülések esetében pedig szinte teljesen megoldhatatlanná teszi az infrastrukturális fejlesztések megvalósítását. A tömegközlekedés gazdaságos megszervezése, az oktatási és szociális alapellátások biztosítása igen nagy kihívást jelent.

A települések hagyományos, még fennmaradt lakóépületei a parasztházak. A paraszti élet szimbolikus épületeire Rinyaszentkirályon is találunk szép példákat. A XIX. század végét, a XX. század első felét uraló épületek a paraszti kultúra megtestesítői. Az emberek mindennapi életéhez igazodó kialakítással rendelkező épületek jellemzően oldalhatárra épültek. A község parasztházai többnyire nem rendelkeznek tornáccal, viszont az oromzatot, illetve a homlokzatot domborművek, timpanonos kialakítás díszíti. A népies díszítőelemek formája, mennyisége igazodott a tulajdonos vagyoni helyzetéhez. A lakóházak az utcafront irányába egy, kettő, esetenként több ablakkal néztek. A tetőformájuk jellemzően nyeregtetős, de a kontyvetős kivitelezésre is találunk példát. A hagyományos fedés a cserép, de a pala is megfigyelhető a településen. Az épületek gazdasági épületekkel, illetve ólakkal egészültek ki, kiszolgálva a benne lakók igényeit. A hagyományos, hosszanti épületek mellett az L alakú parasztházak is megjelentek. Erre szép példákat találunk a településen is. Ezeknek az épületeknek a védelme fontos annak érdekében, hogy a település megőrizhesse kialakított arculatát.

Rinyaszentkirály régészeti lelőhelyekben is bővelkedik:

- Szállás (HRSZ.: 03/8, 014/2, 013, 014/1, 016, 012, 010/16)
- Templomdomb (HRSZ.: 21, 237, 238, 241, 239, 240, 20)
- Lábodi – Rinya torkolása (HRSZ.: 03/31, 02/1, 03/12, 03/33, 03/32, 03/13, 06/3, 06/2, 03/29, 03/16, 03/15, 03/14)

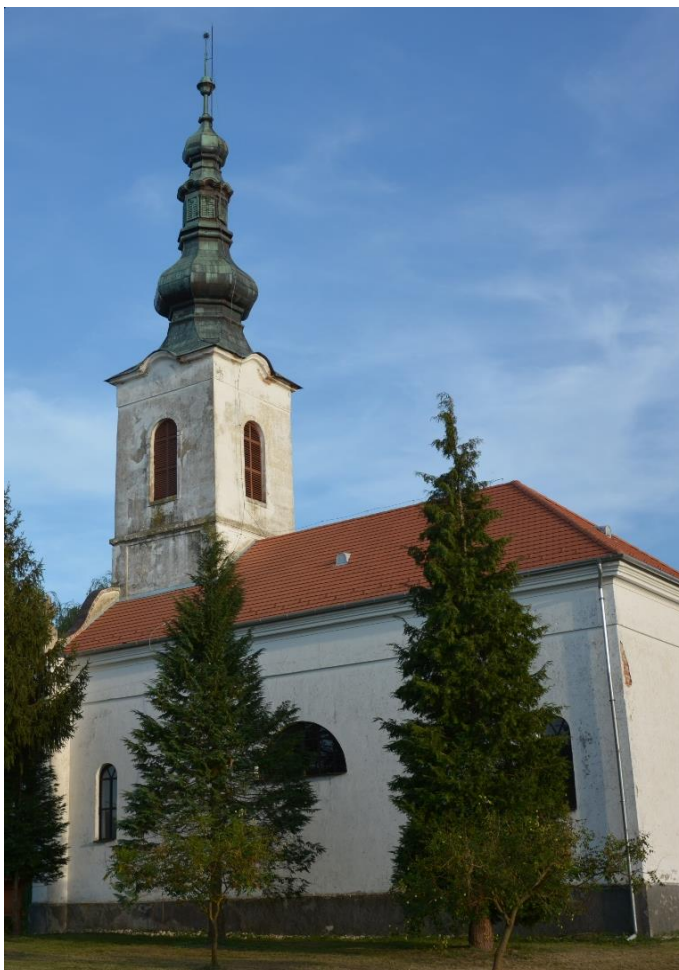
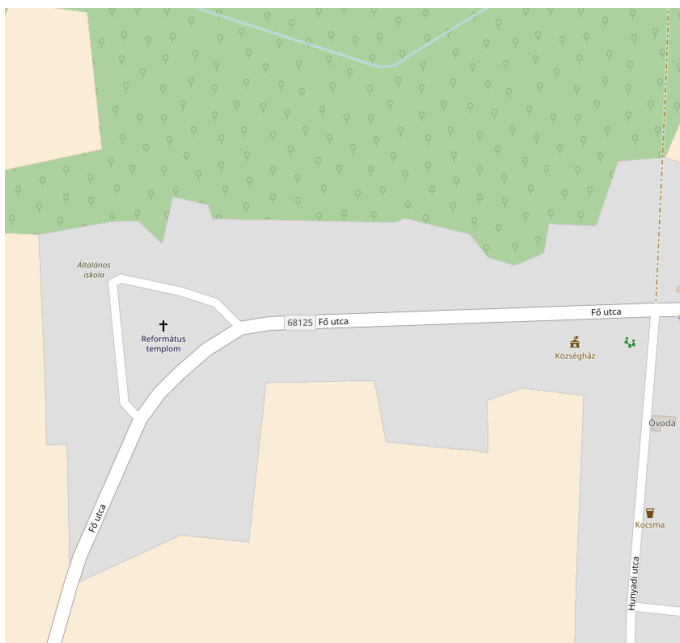

A településen számos, helyi védelemre javasolt objektum, épület található, melyek őrzik a népi építészet stílusjegyeit, ezáltal megővésük kiemelt feladat.

Rinyaszentkirályi Szórvány temploma

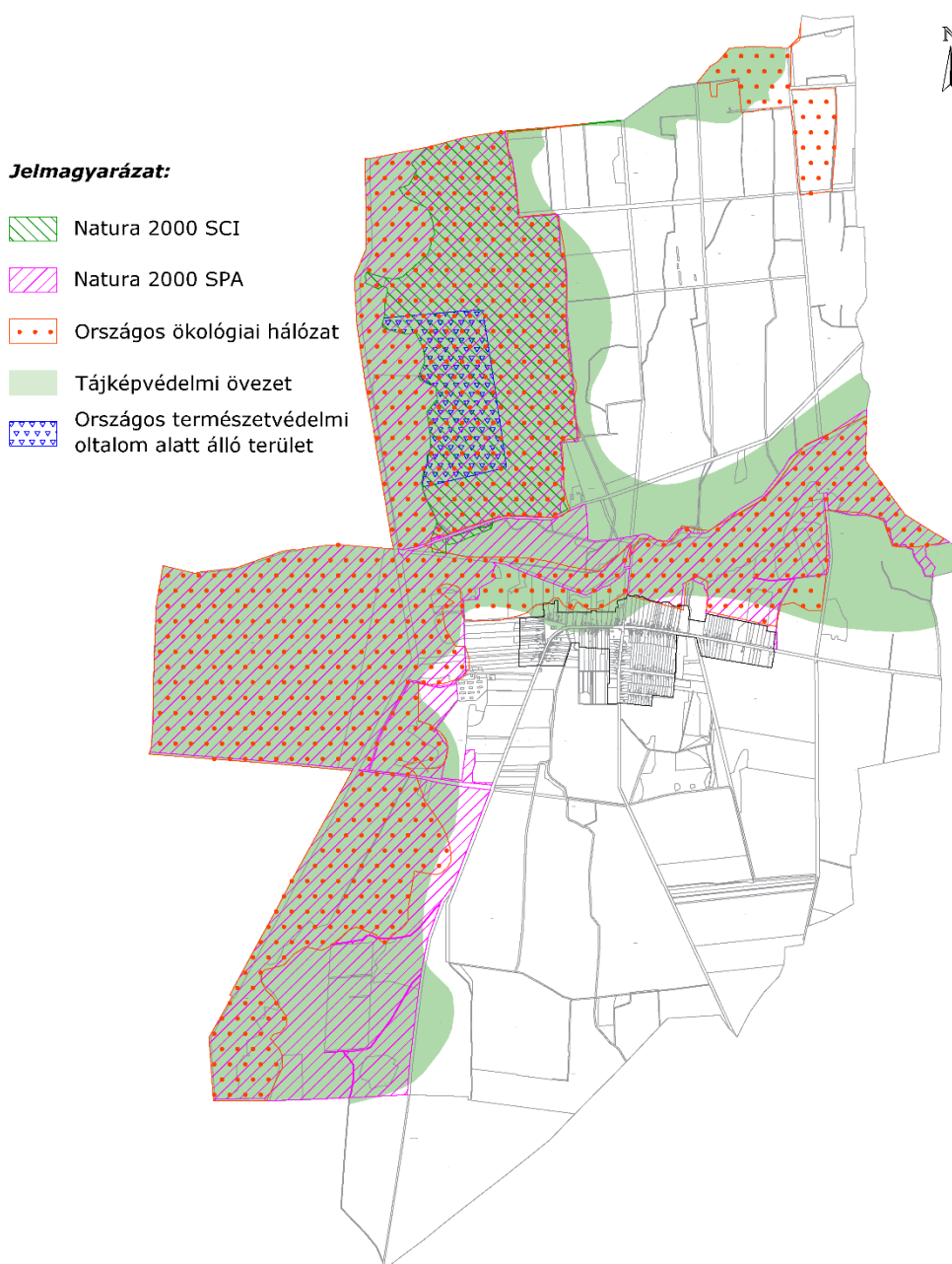
A település református temploma a Fő utcán, egy téren áll. A falunak már a XIV. században létezett plébániája. A mai egyhajós református templomot 1837–1842 között építették klasszicista stílusban. A templomépület nyílászárói, azok vasalatai, padjai és mőzesszéke eredetiek. Hangsúlyos, nyugati tornya a későbbi, 1910-es évekbeli hozzáépítés eredménye. A település központi helyén fekvő templom építészeti elemeivel, tömegével, eredeti berendezésével jól illeszkedik a régió református templomainak sorába. Boltozati megoldása emellett a XIX. század eleji, református templomépítészet egyik különleges emlékévé avatja. A templom és környezete műemléki védelem alatt áll. (Fő utca, HRSZ. 20, 21)

Természeti értékek

Természeti adottságaival a kistérség az egyik legváltozatosabb tája Somogy megyének. Ligetes és sűrű erdők, őshonos, lombos fákkal: kocsányos tölgyekkel, gyertyánokkal, cserekekkel, kőrisekkel. Rinyaszentkirály határában 70 hektárnyi erdő védettséget élvez, ugyanis lombjai között jól érzi magát a ritka réti sas. A tájképképvédelmi övezet és a Natura 2000 terület településképi szempontból meghatározó részek. A természetvédelmi értékkategóriákkal érintett területek „településképi szempontból meghatározó területek” kategóriába sorolandók.

A Rinyaszentkirályi-horgásztó 2004-ben került átadásra. A 23 hektáros vízfelülettel rendelkező tó a horgászok kedvelt helyszíne.

A Rinyaszentkirályi-erdő (HUDD20060) Különleges Természetmegőrzési Terület és a Belső-Somogy (HUDD10008) Különleges Madárvédelmi Terület található a község közigazgatási területén. Előbbin három élőhelytípus élvez védelmet, melyek a következők: éger- és kőrisligetek, puhafás ligeterdők, láperdők, keményfás ligeterdők és illír gyertyános-tölgyesek. A Belső-Somogy Különleges Madárvédelmi Terület számos madárfajnak ad állandó vagy ideiglenes otthont. Állandóan jelen lévő madarak: vörös gém, cigányréce, lappantyú, fehér gólya, fekete gólya, barna rétihéja, örvös légykapó, törpegém, tövisszűrő gébics, barna kánya, darázsölyv, kis vízcicsibe, karvalyposzáta. Vannak madárfajok, melyek itt fészkelnek: jégmadár, közép fakopáncs, fekete harkály, rétisas és hamvas küllő. A kékes rétihéja és a nagykovács itt telel, átvonuló madárfajok pedig a fattyúszerkő, a kormos szerkő, a hamvas rétihéja, a nagy kőcsag, a kis kőcsag, a daru, a bacskó, a halászsas, a pajzsoscankó, a kanalasgém, a küszvágó csér és a réti cankó.

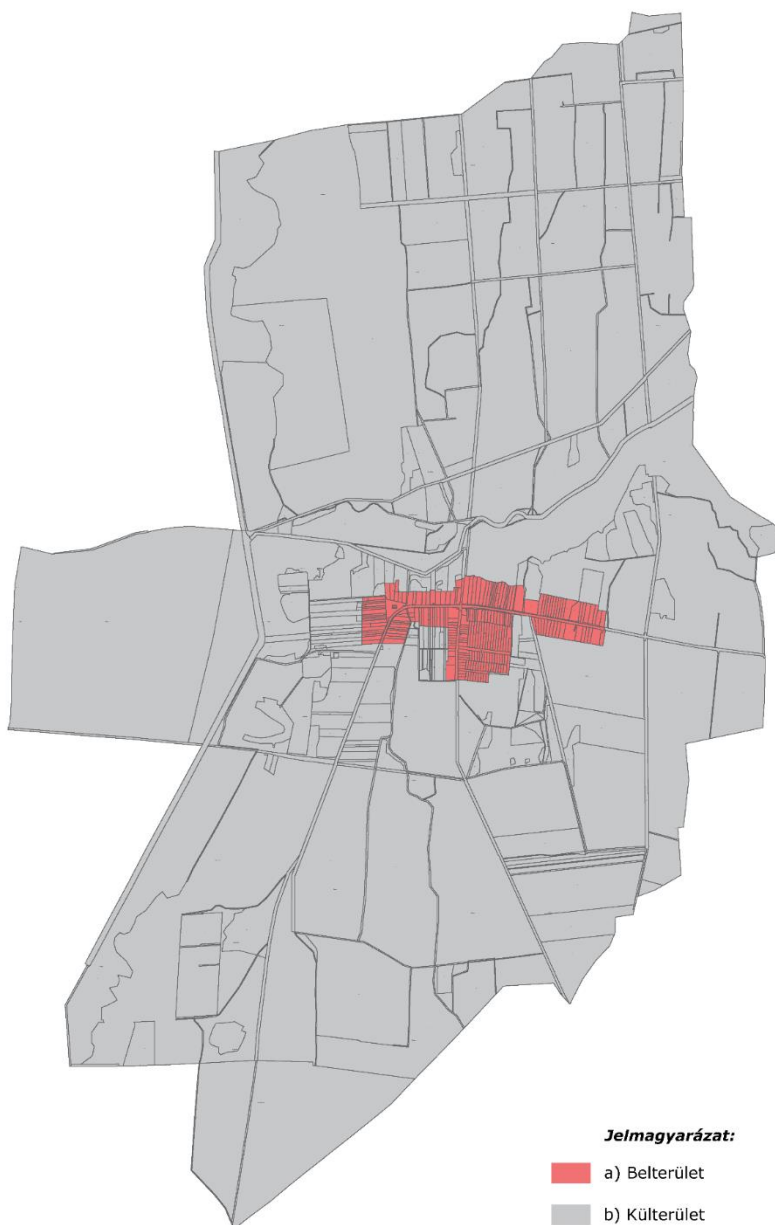
ELTÉRŐ ÉPÍTÉSZETI KARAKTEREK BEMUTATÁSA

A településképet, tájképet meghatározó területek lehatárolása látható a térképen. Rinyaszentkirály község teljes közigazgatási területének településképet meghatározó területei:

- a) a település belterülete
- b) a település külterülete.

A külterületen találhatók a beépítésre nem szánt területek, melyek természetvédelmi területek, a nemzeti park fennhatósága alá tartoznak és településképi szempontból meghatározóak. Ezen kívül szántók, gyepek és mezőgazdasági területek találhatók még a külterületi részeken. A belterületbe tartozik a település lakóövezete és a település központi része.

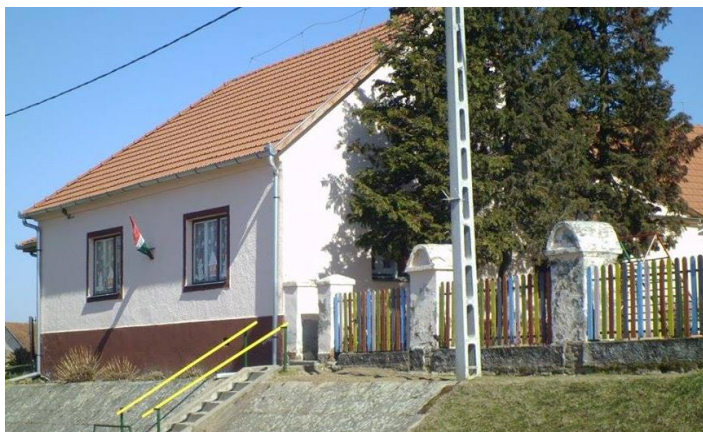

Rinyaszentkirály belterülete

Nagyatádtól délre, Taranytól délkeletre, Bakházától pedig északkeletre fekszik Rinyaszentkirály, de közúton csak keleti irányból, Görgeteg felől közelíthető meg. A faluban az utóbbi éveket a fellendülés jellemezte, új házak épültek, felújították a közintézményeket, növelték a burkolt utak hosszát. A település központjának a templom körüli terület tekinthető, ahol egy parkosított területet is találunk.

A település épületei között megfigyelhetünk utcavonalas és előkertes telepítésűt is. A homlokzatok egyszerűek, vakoltak, sötét színű lábazattal. A népi építészetre jellemző tornácos ház is megjelenik kis számban, általában falazott oszloppal, mellvédfallal, zsalugáteres, osztott üveges, fa ablakkal. A tetőfedés változatos: találunk nád-, cserép- és palafedést is.

A közintézmények karakterben hasonlóak a lakóépületekhez.

Rinyaszentkirály külterülete

A településtől északra, a Lábodi-Rinyán kialakított horgásztavakban élő csukák miatt országos hírnévre tettek szert a tavak, de madárviláguk is igen értékes. Viszonylag kis területű, de természetvédelmi szempontból jelentős a Duna-Dráva Nemzeti Park kezelése alá tartozó Rinyaszentkirályi-erdő Természetvédelmi Terület, ahol Somogy megye egykori összefüggő erdőtömbjének egy részlete áll fokozott védelem alatt. Fészkel ott többek között fokozottan védett rétisas és barna kánya is. Ezen fajok háborítatlansága érdekében a terület turisták számára nem látogatható.

ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK

5

Rinyaszentkirály belterülete

A fejezetben a jövőben történő építkezések, felújítások településképbe történő illeszkedéséhez szeretnénk ajánlásokat adni annak érdekében, hogy Rinyaszentkirály megőrizhesse hagyományos karakterét.

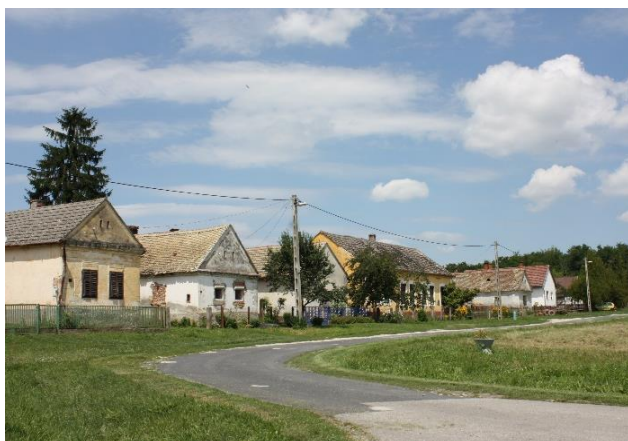
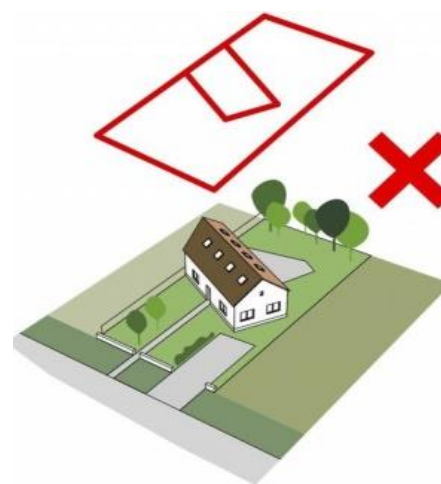
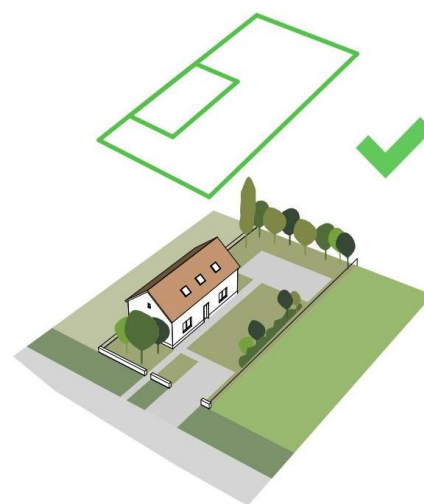
TELEPÍTÉS

Rinyaszentkirály dél-somogyi falu. A földrajzi elhelyezkedéséből adódóan zsáktelepülésnek számít. A községben az előkertes telepítés jellemző, de néhány utcavonalra elhelyezett épület is megtalálható.

A településen az oldalhatáron álló, utcára merőleges rendszerű kialakítás a leginkább megfigyelhető, de találunk az utcával párhuzamos telepítést is a régi házak tekintetében. A Fő utca déli részén, a teresedésig fésűs beépítés figyelhető meg. Ezen a részen ettől eltérni nem ajánlott.

Új ház építéskor javasolt az utcában meglévő épületek telepítéséhez illeszkedni. Indokolatlanul elforgatni a jellemző tengelytől vagy visszahúzni nem ajánlott az új lakóházakat.

Az ábrák az épületek javasolt telepítését mutatják. A bal alsó fényképen Rinyaszentkirály előkertes telepítésére látható példa, a jobb alsó képen pedig a fésűs beépítés figyelhető meg.

MAGASSÁG

Településképi szempontból indokolt, hogy a jelenlegi szövetbe újonnan beilleszteni kívánt épületek hasonló magassággal épüljenek, mint a már meglévő épületek.

A községben az egyszintes házak jellemzők, néhol megjelennek a kétszintes családi házak is, melyek általában utólagos tetőtér beépítéssel jöttek létre. Ehhez javasolt illeszkedni.

TETŐHAJLÁSSZÖG

Rinyaszentkirályon a meglévő lakóépületek tetőhajlásszöge általában 35-45 fok között mozog.

Új házak építésekor, tervezésekor ügyeljünk arra, hogy azok hasonló tetőhajlásszöggel készüljenek, mint a környezetükben lévő épületek.

A fénykép és az ábrák a megfelelő magasságot és tetőhajlásszöget mutatják.

TETŐFORMA

A településen lévő tetőformák általában egyszerű nyereg- vagy sátoztetők, azonban néhol a kontyolt tető is megfigyelhető.

A nyeregtetős vagy sátoztetős házból álló utcaképbe nem javasolt tördelt, összetett tetőformájú épület építése, törekedjünk a szomszédos házakhoz hasonló tetőforma kialakítására. Bővítéskor az utcai homlokzatot hagyjuk meg és a lakóház hátsó része felé valósítsuk meg elképzeléseinket.

A manapság divatos, „mediterrán” tetőhajlásszögű, tetőformájú ház nem illeszkedik a település karakterébe, ezért ilyen épület építése nem javasolt.

A fényképeken példa látható a településen megfelelő tetőformára. A bal oldali képen egy nyeregtetős, a jobb oldali képen pedig egy sátoztetős lakóház látható.

SZÍNEK

A községben a homlokzatok színvilága sok esetben fehér vagy világos színű.

Új épület kialakításánál vagy meglévő épület felújításánál is ajánlott a fehér vagy a pasztellszínek világos árnyalatainak használata. Kerülni kell a harsány, élénk színek alkalmazását.

Nem elfogadható a ríkító fémlemezfedések vagy burkolatok használata sem.

A bal oldali fényképeken példa látható a Rinyaszentkirályra ajánlott színhasználatra. A világos homlokzathoz ajánlott a barna színű, fa nyílászárók használata.

A jobb oldali fényképen egy kerülendő kialakítás látható. A harsány színek és a különböző díszítésként használt motívumok nem illeszkednek a település arculatához.

A kép nem a településen készült.

KERÍTÉSEK

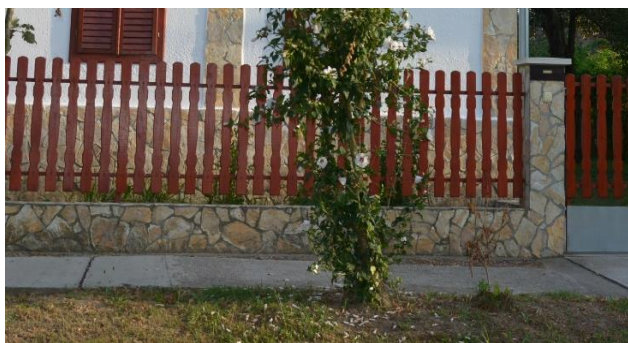
Előkertes telepítésnél az áttört fa- és fémkerítések kialakítása jellemző a településen. Új kerítéskialakításnál is ajánlott ehhez alkalmazkodni.

Amennyiben tömör kerítés kialakítására kerül sor, úgy célszerű azokat a ház színével megegyező színű vakolt, esetleg téglafelülettel ellátni, felújítani.

Kerüljük a teljesen áttört, drótfonatos kerítés, illetve náddal bevont változatának használatát az utcáfronton.

A településen készült fényképeken Rinyaszentkirály arculatába illeszkedő kerítések láthatók.

KERTÉSZETI ÚTMUTATÓ

(A képek csak illusztrációk, nem a településen készültek.)

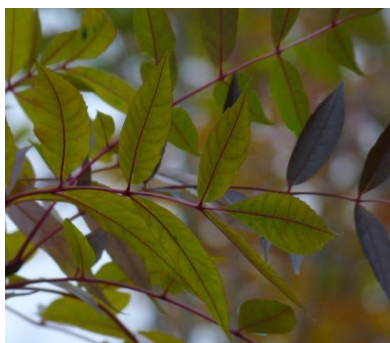
Az eredeti vegetációt nagyrészt felváltotta a beépítettség, már csak nyomokban találhatók meg az egykori bokorfűzesek, puha- illetve keményfás ligeterdők maradványai. Legjellemzőbb fajaik a nyár félék és a fűzek, előbbiek közül a fehér és a fekete nyár emelendő ki, alkalmasak a vízparti sávok, strandok fásítására, gyorsan növekvő fajok, melyek árnyékot biztosítanak.

A fekete nyárnak az oszlopos *'Italica'* fajtáját kell még megemlítenünk, mely igazán karakteres. Fehér fűzek köréből népszerű a *'Tristis'* és a *'Liempde'*, utóbbi keskeny, kúpos koronát nevel, jó szélfogó és nagy előnye, hogy hímvivarú.

A terület természetes vegetációjában helyet kapott a magyar kőris is, mely bátran telepíthető, illetve a keskenylevelű kőrisnek nagyon elterjedt és szép fajtája a *'Raywood'*, mely alkalmas utcafásításra is.

A parkokba telepíthető a terebélyes koronát fejlesztő, kellemes árnyékot biztosító kocsányos tölgy, illetve kisméretű oszlopos fajtái a *'Fastigiata'* és a *'Fastigiata Koster'*.

A juharok közül a mezei juhar emelendő ki, melynek *'Elsrijk'* és *'Red Shine'* fajtáiból akár sövény is nevelhető, de habitusuknak és méretüknek köszönhetően utcafásításra és kiskertekbe is kiválóak.

A cserjefélék köréből jellemzőek somok a területre, közülük is a húsos som és a veresgyűrű som. Előbbinek fogyasztható, ízletes termése adja legnagyobb értékét, azon túl, hogy látványos, míg az utóbbi inkább téli díszítőértéke miatt kedvelt. A húsos somnak elterjedt fajtája pl. az *'Őszi Tűz'* és a *'Kazanlak'*, veresgyűrű somok közül pedig a *'Midwinter Fire'* fajtának lenyűgözőek lángoló színben pompázó vesszői.

A kányabangita alapfaja, illetve fajtái is rendkívül impozánsak, az alapfaj és a *'Roseum'* fajta nagyobb helyigényű, inkább közterületekre, parkokba célszerű ültetni őket, míg a kompakt méretű *'Nanum'* akár kiskertekben alacsony, nyíratlan sövénynek is alkalmazható.

A bokorfüzesek jellemző fajai közül megemlítendő a csigolyafűz, melynek kisméretű *'Nana'* és *'Gracilis'* fajtái igen látványosak.

Ebben a megbolygatott környezetben az őshonos fajokon túl meg kell említenünk olyan nem honos, fás- és lágyszárú növényeket, melyeknek helyük van ezen a területen díszítőértékük, vagy igényeik miatt.

A fák közül ilyen a platán, valamint a vadgesztenye, mindkettő vízigényes és szereti a jó minőségű talajokat. Bátran alkalmazhatjuk fasorokban vagy parkokban szoliter faként őket. Nyáron virágzók közül is érdemes megemlíteni egy-kettőt, például a szivarfát és a japánakácot. Megjelenhetnek közterületen és kertekben egyaránt a kékszakáll félék, a mályvacserjék, az illatukkal elbűvölő nyári orgonák és nem utolsósorban a talajtakarónak, vagy alacsony nyíratlan sövénynek alkalmas cserjés pimpó is, melyek mind-mind színpompásabbá teszik a környezetet.

Ajánlható színes, látványos évelő és egynyári ágyások kialakítása közterületeken. Az évelők közül jól alkalmazhatók, illenek a környezetbe a különböző vízpart imitátorok. Ilyenek például a pázsitfűfélék, melyek közül az egyik legnépszerűbb faj a japánfű, legismertebb fajtái a keresztben csíkos levelű '*Zebrinus*', a hosszában csíkos '*Variegatus*' és a kisméretű, mutatós '*Gracillimus*'.

Ugyancsak kiemelendő az évelő tollborzfü, leggyakrabban használt fajtái a krémfehér bugájú '*Hameln*' és az egészen alacsony '*Little Bunny*'. Jól párosíthatók virágaikkal díszítő évelőkkel, egynyáriakkal, de szoliterként is alkalmazhatjuk a nagyobb méretűeket. Terebélyesebb, nagyobb termetű szoliter díszfüvek köréből megemlíthető az ezüstös pampafű, mely egymagában is jelentős díszítőértéket képvisel.

Az egynyáriak közül jól alkalmazhatók például a tollas celózia és a tarajos celózia fajtái, a paprikavirág, hamvaska, lisztes zsálya, illetve még számos faj és fajtáik.

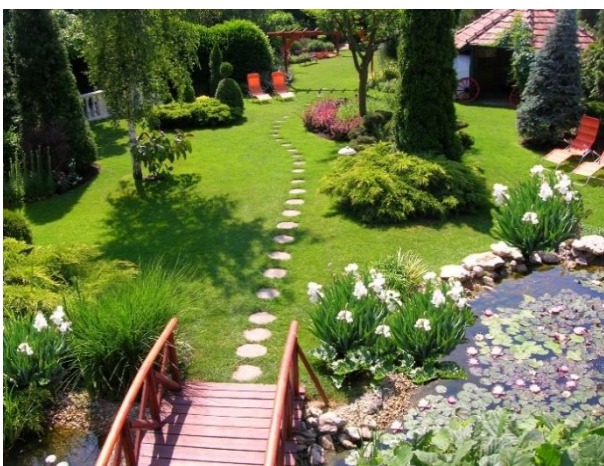

A már említett virágos cserjék nagy része nem igényel komolyabb fenntartást, többségüket ugyan tavasszal célszerű megmetszeni erőteljesen ahhoz, hogy kompakt növények maradjanak, azonban ezen kívül más teendő nincsen velük. Ötvözve őket az őshonos fajokkal nagyon kellemes összhangot tudnak teremteni egy pihenő kertben.

Ahhoz, hogy kialakítsunk egy csendes kertrészletet, javasolt különböző érzékekre ható, illatukkal, látványukkal elkápráztató fajokat harmonikusan kombinálni.

A lakóházak kertjeiben megjelenhetnek a különböző vízarchitektúrák, tavak, csobogók is, utóbbiak leginkább hanghatásukkal keltenek nyugalmat. Meg kell említenünk azonban, hogy pihenőkerteket mindig a kert hátsó felében célszerű kialakítani, távol az út zajától, a zavartalan pihenés érdekében.

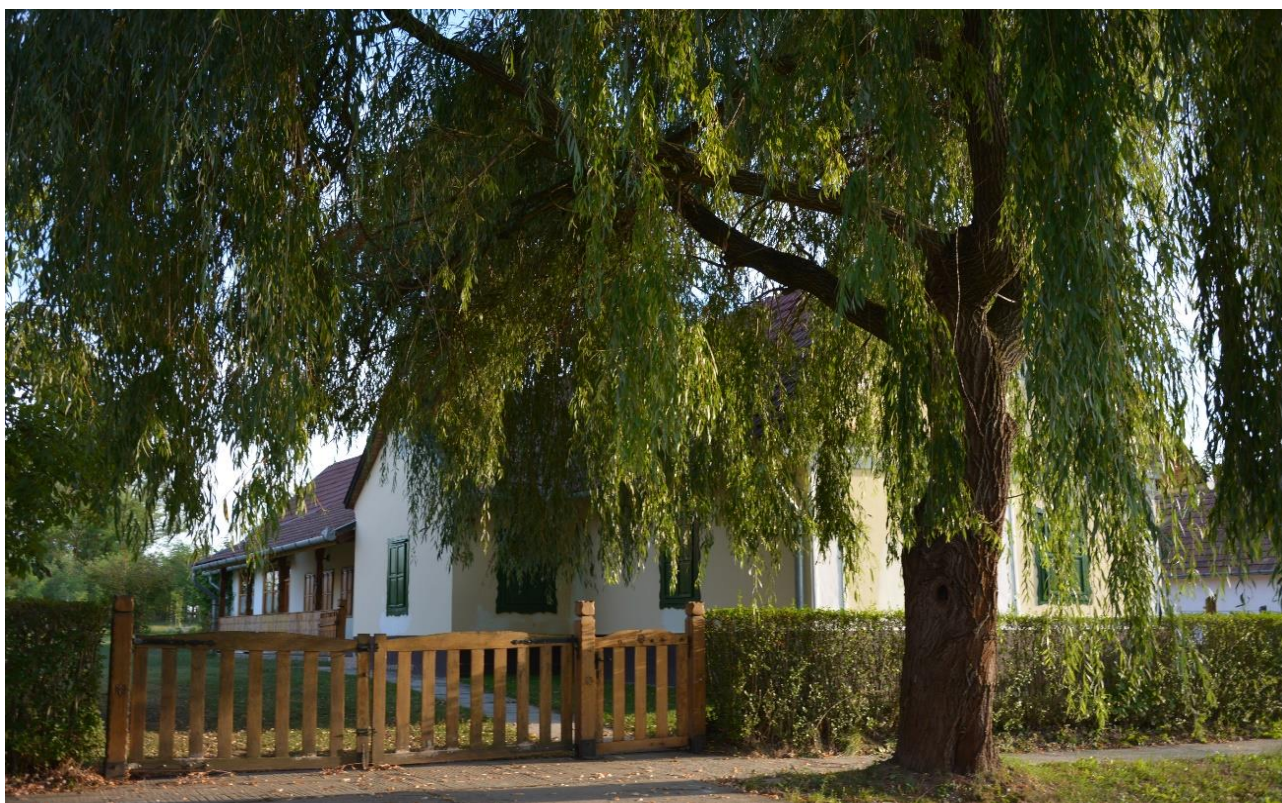
Az előkerteknek is fontos szerepük van, hiszen ezek láthatók az utcáfrontról. Egy szépen kialakított, gondozott épület előtti kertrész igazán hangsúlyos tud lenni, vonzza a tekintetet. Egyik legjellemzőbb növénye a róza a településen, mely jó választásnak bizonyul, hiszen egész nyáron át tartó díszítőértéket képvisel a kertben.

Gyakoriak még a kisebb örökzöld cserjék, illetve jól mutatnak az előkertekben a díszfüvek is. Az aktívan használt és fenntartott kertekben megjelenhetnek különböző dézsás növények is, melyeknek egyik jellemző példája a leander.

TORNÁCOK

A magyar népi építészetnek is jellegzetes eleme a tornác. Elhelyezkedését vizsgálva ez területenként változó volt. Ebben a térségben az oldaltornác a jellemző forma, amely esetenként az utcai homlokzatról is megnyitásra került. A meglévő épületállomány alapján a tornác mellett előfordul még egy oldalbejárat, mely nem az utcafronton található, hanem az udvar felől helyezkedik el.

ANYAGHASZNÁLAT

Településképi szempontból javasolt a cserép, a nád, faszindely héjazati anyagok használata.

Kerülendő a településképi szempontból káros hullámpala, illetve a piros vagy kék színű, fém hullámlemez.
A képek nem a településen készültek.

HOMLOKZATKÉPZÉS

A hagyományos épületek homlokzatain két ablak található, a timpanonban füstlyukak és sok esetben falfülke helyezkednek el. Az épületek oromfalas végződésűek. A színvilágban domináns a fehér és a világos vakolat, de mellette díszítésként más színek is megjelennek, mint például a sárga különböző árnyalatai. A homlokzatokra az osztottság jellemző, vízszintesen és függőlegesen egyaránt. Az osztottságát domború, díszes minták alkotják. A településen készült képek között található olyan is, amely felújítandó épületet ábrázol, ennek ellenére az hűen képviseli az építészeti értéket.

AJTÓK, ABLAKOK

A falusias településen a nyílászárók kiosztásakor figyelemmel kell lenni a népi hagyományoknál kialakult arányrendszer megtartására és anyaghasználatára. Javasolt anyag a fa. A barna és a sötétzöld színek alkalmazása ajánlott. A mai műanyag redőnyöket nem javasoljuk, helyettük inkább a hagyományos zsalugátereket érdemes beépíteni. Az ablakok általában kétszárnyúak és háromosztatúak. Az ajtóknál anyaghasználat szempontjából szintén a fa változatok beépítése javasolt, amelyek színben illeszkednek az ablakok színéhez. *Nem minden kép készült a településen.*

Rinyaszentkirály külterülete

TETŐHAJLÁSSZÖG

A külterületen is jellemző az egyéges hajlásszög megtartása.

A meglévő épületek közé épülő új épületeknek hasonló tetőhajlásszöggel kell épülniük, mint a környezetükben lévőké. A túl magas, illetve a túl alacsony hajlásszögű tetővel rendelkező épületek nem illeszkednek a környezetbe.

MAGASSÁG

Rinyaszentkirály külterületén is törekedni kell arra, hogy az itt található épületek magasságához alkalmazkodjunk.

TELEPÍTÉS

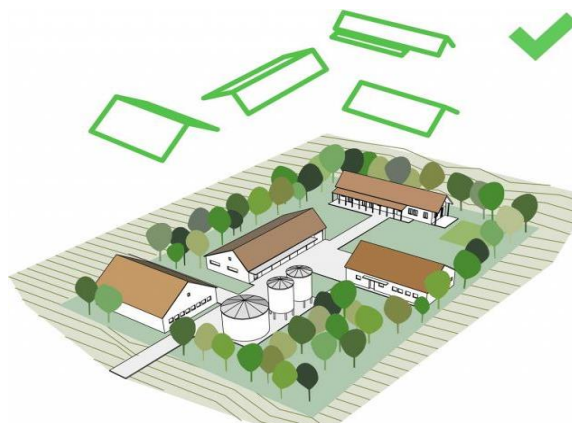
A település külterületén mezőgazdasági épületek találhatóak. Itt a beépítés laza, nem egységes, az adott funkció technológiájához alkalmazkodik.

A területek általában véderdővel övezettek, a telkek belső úthálózattal rendelkeznek, melyek többnyire burkoltak.

TETŐFORMA

A külterületen lévő épületek tetőformái általában egyszerű nyeregtetők, kontyolás és összetett tető alkalmazása nélkül. A külterületen is fontos, hogy megtartsuk a településre jellemző tetőformákat, attól eltérni nem javasolt.

TEREPALAKÍTÁS

Rinyaszentkirály külterületén, a település közvetlen közelében sík a terület, távolabb azonban dombos. Az épületek kialakításakor fontos odafigyelni, hogy ne tegyünk nagy kárt a környezetbe.

MAI PÉLDÁK

Régi, népi építészeti karaktert hordozó épületek felújítása, átalakítása

A népi építészeti értéket hordozó épületek gondos felújítása fontos feladat. Rinyaszentkirályon számos régi lakóház látható, közülük több azonban felújításra szorul. A felújításnál figyeljünk arra, hogy az utcai homlokzat karakterét őrizzük meg, ne helyezzünk el stílusidegen ablakot, árnyékolót, de ne is falazzuk be. Az udvar, a kert felé nyithatunk akár nagyobb nyílászárót is. A ház folytatásában lévő, egykori gazdasági épületek nyári konyhává, közösségi térré („nyári nappali”) alakíthatóak át.

UTCÁK, TEREK

Rinyaszentkirály a főutcája mentén elterülő zsáktelepülés. Ezen az úton végig haladva láthatjuk a falu nevezetességét, a református templomot, amely egy nagy téren áll. A település másik végén a katolikus imaház helyezkedik el. Az utcák rendezettek, az előkertek szép látványt nyújtanak.

Az első és második világháborús emlékoszlopot a temetőben találjuk, a Községháza udvarán pedig a Millennium kopjafa látható, amelyet a Millennium évében állíttatott az önkormányzat, államalapító királyunk, Szent István tiszteletére, valamint a Magyar Királyság létrejöttének emlékére.

HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK, SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYEK

Az épületek homlokzatára a színes fényreklám helyett a hagyományos cégerek elhelyezése javasolt.

A képek nem a településen készültek.

A nagyméretű, színes molinók, reklámtáblák és fényreklámok használata kerülendő.

A képek nem a településen készültek.

SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYEK

Parabola antenna, klímaberendezés és más műszaki berendezések elhelyezése a főhomlokzaton kerülendő. *A képek nem a településen készültek.*

A képen példa látható antenna álcázására. Ma már fenyőfára hasonlító kialakítás is lehetséges, így a településkép nem sérül, az antenna beleillik a környezetébe és nem okoz zavaró látványt. *A képek nem a településen készültek.*

IMPRESSZUM

RINYASZENTKIRÁLY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

HONLAP CÍM: www.rinyaszentkiraly.hu

E-MAIL CÍM: rszkiraly@freemail.hu

CÍM: 7513 Rinyaszentkirály, Fő utca 56.

TELEFON: 06- 82 718-069

POLGÁRMESTER: Molnár József

FŐÉPÍTÉSZ: Farkas István

FŐÉPÍTÉSZ E-MAILCÍME: rinyaszentkiraly@foepitesz.com

SZERKESZTETTE: Kovács Krisztián

SZÖVEG: Bujáki Bence, Kovács Krisztián

FOTÓ: Farkas István

GRAFIKAI TERVEZÉS: Kovács Krisztián

Rinyaszentkirály, 2018. február 7.

A kézikönyvben szereplő fotók nem kizárólag a településen készültek!

Az építészeti útmutató, a mai példák és a reklámhordozókkal kapcsolatos témakörökben szereplő javaslatok között, máshol készült fényképeket is beillesztettünk saját adatbázisunkból, hogy olyan mintákat tudjunk bemutatni, amelyek a település arculatát, karakterét kedvező irányba módosíthatják.

A kézikönyvben kerülendő példaként szereplő képek nem a településen készültek.